

Educació bàsica

Competències transversals

Competència ciutadana (CC)

Competències específiques

La competència ciutadana inclou quatre competències específiques que són la concreció dels indicadors operatius de les competències clau definits al perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació primària i al final de l'educació secundària obligatòria.

Competència específica 1

Educació primària

CC1. Identificar els fets històrics i socials més rellevants relatius a la seva pròpia identitat i cultura, reflexionar sobre les normes de convivència i aplicar-les de manera constructiva, dialogant i inclusiva en qualsevol context.

Educació secundària obligatòria

CC1. Analitzar i comprendre idees relatives a la dimensió social i ciutadana de la seva pròpia identitat, així com als fets socials, històrics i normatius que la determinen, demostrant respecte per les normes, empatia, equitat i esperit constructiu en la interacció amb els altres en diferents contextos socioinstitucionals.

Criteris d'avaluació

1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è	1r i 2n	3r i 4t
1.1. Registrar canvis importants que s'han produït en l'àmbit personal, familiar, a l'escola o al barri que han influït en la construcció de la pròpia identitat.	1.1. Descriure les principals transformacions històriques en diferents èpoques i societats, relacionant-les amb els canvis i continuïtats en l'entorn, i comprenent les connexions entre passat, present i futur i la seva influència en la construcció de la pròpia identitat.	1.1. Explicar les relacions de causalitat entre moments històrics rellevants en la nostra societat i en altres i els canvis i continuïtats en l'entorn, identificant els fets i les accions humanes que han influït en la construcció de la pròpia identitat.	1.1. Identificar les relacions entre esdeveniments històrics i el present, incloent-hi la pròpia història personal, i imaginant possibles escenaris futurs, a través de la comprensió de determinades problemàtiques i reptes identificats.	1.1. Justificar els grans canvis del món actual en els diferents àmbits de les humanitats i de les tecnologies, debatent les seves implicacions per a les generacions actuals i futures, a partir de l'anàlisi de problemes de l'entorn local i les seves implicacions globals.
1.2. Identificar la diversitat cultural present a l'aula i al centre educatiu, reconeixent i respectant les diferents expressions culturals.	1.2. Contrastar les característiques de la pròpia societat, configurada per persones de diversos orígens, llengües, costums, amb altres societats, mostrant una actitud respectuosa i inclusiva.	1.2. Mostrar una actitud respectuosa i inclusiva cap a la diversitat cultural, comprenent i valorant positivament els elements que configuren la pròpia identitat i la dels altres.	1.2. Valorar críticament els processos de construcció de la pròpia identitat, reflexionant sobre les diferències, les semblances i les interdependències que ens vinculen amb persones i col·lectius de l'entorn i de l'àmbit global.	1.2. Avaluar els processos de construcció de la identitat individual i col·lectiva, a través de la implementació de pràctiques i estratègies que promouen la reflexió crítica sobre els reptes i conflictes socials, des d'una comprensió sistèmica i global.
1.3. Identificar les necessitats, desitjos, sentiments i valors propis i de les altres persones, així com algunes de les habilitats socials necessàries per a la convivència a l'aula.	1.3. Aplicar algunes habilitats socials que contribueixen a la convivència a l'aula i al centre, a partir de l'autoestima, el respecte i la confiança en un mateix i en les altres persones.	1.3. Aplicar les habilitats socials que contribueixen a establir relacions de convivència a l'aula, al centre i a l'entorn proper.	1.3. Construir relacions de convivència assertives i respectuoses amb totes les persones i grups socials, independentment del seu origen o grup de pertinença.	1.3. Proposar accions que promoguin relacions de convivència amb totes les persones i grups socials, tant de l'entorn proper com de l'àmbit global.

Competència específica 2

Educació primària

CC2. Participar en activitats comunitàries, en la presa de decisions i la resolució dels conflictes de forma dialogada i respectuosa amb els procediments democràtics en el marc de la Unió Europea, de l'ordenament jurídic de l'Estat espanyol i Catalunya, dels drets humans i de l'infant, i del valor de la diversitat i l'assoliment de la igualtat de gènere, la cohesió social i els objectius de desenvolupament sostenible.

Educació secundària obligatòria

CC2. Analitzar i assumir amb fonament els principis i valors que emanen del procés d'integració europeu, de l'ordenament jurídic de l'Estat espanyol i de Catalunya i dels drets humans i de l'infant, participant en activitats comunitàries, com la presa de decisions o la resolució de conflictes, amb actitud democràtica, respecte per la diversitat, i compromís amb la igualtat de gènere, la cohesió social, el desenvolupament sostenible i l'assoliment de la ciutadania mundial.

Criteris d'avaluació

1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è	1r i 2n	3r i 4t
2.1. Participar en la presa de decisions col·lectives, tenint en compte les aportacions d'altres membres del grup.	2.1. Descriure els mecanismes de funcionament de la participació ciutadana i democràtica, descobrint diferents institucions municipals i el paper que tenen en la presa de decisions per a la comunitat.	2.1. Analitzar les funcions bàsiques dels òrgans de govern de la comunitat autònoma, de l'Estat espanyol i de la Unió Europea, avaluant el seu impacte en la gestió eficient dels serveis públics i el seu benefici per a la ciutadania.	2.1. Esquematitzar els trets bàsics de l'organització social, política i econòmica d'algunes societats europees, valorant de manera crítica el grau d'equitat en els intercanvis i les relacions amb altres països o pobles.	2.1. Caracteritzar els mecanismes dels estats per garantir l'accés equitatiu als serveis públics dels ciutadans i ciutadanes amb l'objectiu de reduir les desigualtats i assegurar una vida digna per a tothom.
2.2. Participar en la comunitat escolar (grup classe, cicle...) i en l'entorn social, de manera assertiva i constructiva, utilitzant un llenguatge inclusiu i no violent.	2.2. Participar en la comunitat escolar i la vida social realitzant activitats, assumint responsabilitats i establint acords de forma dialogada i democràtica, emprant un llenguatge inclusiu i no violent.	2.2. Participar activament en la comunitat escolar, la vida social i l'entorn assumint responsabilitats, establint acords i presentant propostes de millora de la vida al centre, des de l'exercici dels principis democràtics, que emanen dels drets humans i els drets dels infants i de les minories.	2.2. Participar activament en l'organització i desenvolupament de projectes de l'entorn que integrin la capacitat per treballar en equip, la presa de decisions consensuades, la comunicació efectiva i la resolució de problemes.	2.2. Participar de manera activa i compromesa en l'organització i desenvolupament de projectes comunitaris, que fomentin la reflexió crítica i la millora de les habilitats socials necessàries per treballar en equip i contribuir a la construcció d'una societat més lliure, justa, equitativa i cohesionada.
			2.3. Distingir els trets fonamentals de les societats democràtiques, valorant les consecucions de la democràcia i la vigència dels drets humans individuals i col·lectius i de les llibertats, i proposar accions per protegir-los.	2.3. Exposar amb criteri propi algunes problemàtiques que afectin els drets de determinats col·lectius per mitjà de la participació activa i compromesa, individualment i en equip, en projectes socials i cívics que comportin la defensa d'aquests drets.

Competència específica 3

Educació primària

CC3. Reflexionar i dialogar sobre valors i problemes ètics d'actualitat, comprenent la necessitat de respectar diferents cultures i creences, cuidar l'entorn, rebutjar prejudicis i estereotips, i oposar-se a qualsevol forma de discriminació i violència — incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista — o fonamentalisme ideològic.

Educació secundària obligatòria

CC3. Analitzar i comprendre problemes ètics fonamentals i d'actualitat, considerant críticament els valors propis i aliens, i desenvolupant els seus propis judicis per afrontar la controvèrsia moral amb actitud dialogant, argumentativa, respectuosa i oposada a qualsevol tipus de discriminació o violència — incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista — o fonamentalisme ideològic.

Criteris d'avaluació

1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è	1r i 2n	3r i 4t
3.1. Identificar situacions o comportaments d'equitat, d'igualtat de gènere i de conductes no sexistes reconeixent referents diversos, en l'entorn pròxim.	3.1. Dur a terme accions que contribueixen al benestar individual i col·lectiu de la societat, fomenten l'equitat, la igualtat de gènere i les conductes no sexistes, reconeixent models positius en la societat i al llarg de la història.	3.1. Pronunciar-se críticament aportant els arguments pertinents, actuant a favor d'actituds d'equitat, igualtat de gènere i conductes no sexistes, analitzant i contrastant diferents models en la nostra societat, i desmantant estereotips i rols en tots els àmbits.	3.1. Pronunciar-se, aportant els arguments pertinents, i actuar enfront de les actituds violentes i discriminatòries envers persones i col·lectius, amb una atenció especial a la diversitat d'identitats i expressions de gènere i diversitat afectivosexual.	3.1. Citar de manera contextualitzada diferents moviments, causes i lideratges que han lluitat i lluiten per a l'eliminació de la desigualtat i la discriminació per raó de gènere i d'opció afectivosexual.
			3.2. Identificar les limitacions socials i culturals que han impedit que algunes persones hagin pogut desenvolupar les seves aspiracions al llarg de diferents generacions.	3.2. Adoptar un paper actiu i compromès en la lluita per la superació d'estereotips i prejudicis, perquè totes les persones puguin desenvolupar les seves aspiracions.
3.3. Respectar i tenir cura de les persones de l'entorn proper, valorant-ne la diversitat i riquesa, i demostrant empatia i consideració cap a les diferents capacitats, experiències i perspectives.	3.3. Analitzar la importància demogràfica, cultural i econòmica de les migracions en l'actualitat, valorant la diversitat i manifestant empatia i respecte per les cultures, per contribuir al benestar individual i col·lectiu de la societat.	3.3. Desenvolupar els valors de la integració europea a través del coneixement dels processos geogràfics, històrics i culturals que han configurat la societat actual, valorant la diversitat cultural i mostrant empatia i respecte per les minories, per contribuir al benestar individual i col·lectiu.	3.3. Identificar les causes que han relegat les dones i altres col·lectius i minories a un rol secundari al llarg de la història i en el present, rebutjant actituds discriminatòries i per posar en valor la importància de la cura de les persones.	3.3. Formar-se un criteri propi a través de la participació activa i compromesa, individualment i en equip, en projectes socials i cívics que comportin la dignificació de les aportacions de determinats col·lectius i la defensa dels seus drets per garantir la cura i el benestar de les persones.

Competència específica 4

Educació primària

CC4. Identificar les relacions sistèmiques entre les accions humanes i l'entorn i iniciar-se en l'adopció d'hàbits de vida sostenibles, per contribuir a la conservació de la biodiversitat des d'una perspectiva tant local com global.

Educació secundària obligatòria

CC4. Interpretar les relacions sistèmiques d'interdependència, eco dependència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adoptar, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable.

Criteris d'avaluació

1r i 2n	3r i 4t	5è i 6è	1r i 2n	3r i 4t
4.1. Analitzar la intervenció humana en els elements de l'entorn proper, identificant connexions directes entre els diferents elements del medi natural, social i cultural.	4.1. Fer prediccions dels possibles efectes que té la intervenció humana sobre els elements del medi natural social i cultural, proposant possibles solucions.	4.1. Fer prediccions dels possibles efectes de la intervenció humana sobre els elements del medi natural social i cultural, involucrant-se en la seva resolució.	4.1. Analitzar aspectes del funcionament de les societats en el món i l'accés als recursos, destacant les relacions d'interdependència i les desigualtats que es generen, i posant èmfasi en els col·lectius vulnerables.	4.1. Interpretar algunes problemàtiques ambientals en l'entorn proper, com ara la contaminació, la degradació dels ecosistemes i la pèrdua de biodiversitat.
4.2. Mostrar comportaments i actituds de vida sostenible, conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i el patrimoni natural i cultural, i reconeixent aquest patrimoni com un bé comú.	4.2. Desenvolupar accions de sostenibilitat conseqüents amb el respecte, la cura i la protecció de les persones i el patrimoni natural i cultural.	4.2. Participar en la construcció de models de convivència i d'organització social sostenibles en el temps basats en la cooperació, la cura i la protecció de l'entorn i el respecte a les persones.	4.2. Participar en accions comunitàries per contribuir a la millora ambiental de l'entorn, com la reducció de residus, l'ús responsable de l'aigua i l'energia o la creació de campanyes i materials de conscienciació mediambiental.	4.2. Proporcionar arguments sobre el risc per a la salut i la sostenibilitat ambiental de determinades pràctiques, comportaments i hàbits, contrastant informacions fiables, objectives i amb una base científica vàlida.
		4.3. Proposar accions de conservació, protecció i millora del patrimoni natural i cultural.	4.3. Justificar la necessitat de potenciar hàbits sostenibles per al benestar dels individus i la salut del planeta i la importància de la protecció dels éssers vius de l'entorn aplicant el concepte científic de la biodiversitat.	4.3. Justificar amb fonaments científics la importància de la preservació de la biodiversitat i la conservació i la protecció dels éssers vius de l'entorn, per contribuir al desenvolupament sostenible i la millora de la qualitat de vida.